

Szczegółowe założenia , wytyczne i zalecenia projektowe do opracowania koncepcji konkursowych zagospodarowania północno-wschodniego narożnika Parku Miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim

1. Opis przedmiotu konkursu

1.1. Obszar opracowania

Obszar opracowania znajduje się w północno-wschodnim narożniku Parku Miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Ostrowcu Świętokrzyskim przy ul. H. Sienkiewicza. Obszar opracowania obejmuje działki o nr ew. 46/4 i 46/9 (obręb 36, arkusz 3) o łącznej powierzchni 5 000 m² (0,5 ha). Graficzny obraz zakresu opracowania przedstawia Załącznik nr A1.

1.2. Rola obszaru konkursowego w strukturze przestrzeni publicznych miasta

Obszar opracowania znajduje się w ścisłym centrum miasta, bezpośrednio sąsiaduje z ul. H. Sienkiewicza oraz terenami własności prywatnej. Jest nowo dołączoną częścią Parku Miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego przylegającą bezpośrednio do dużego stawu w Parku Miejskim.

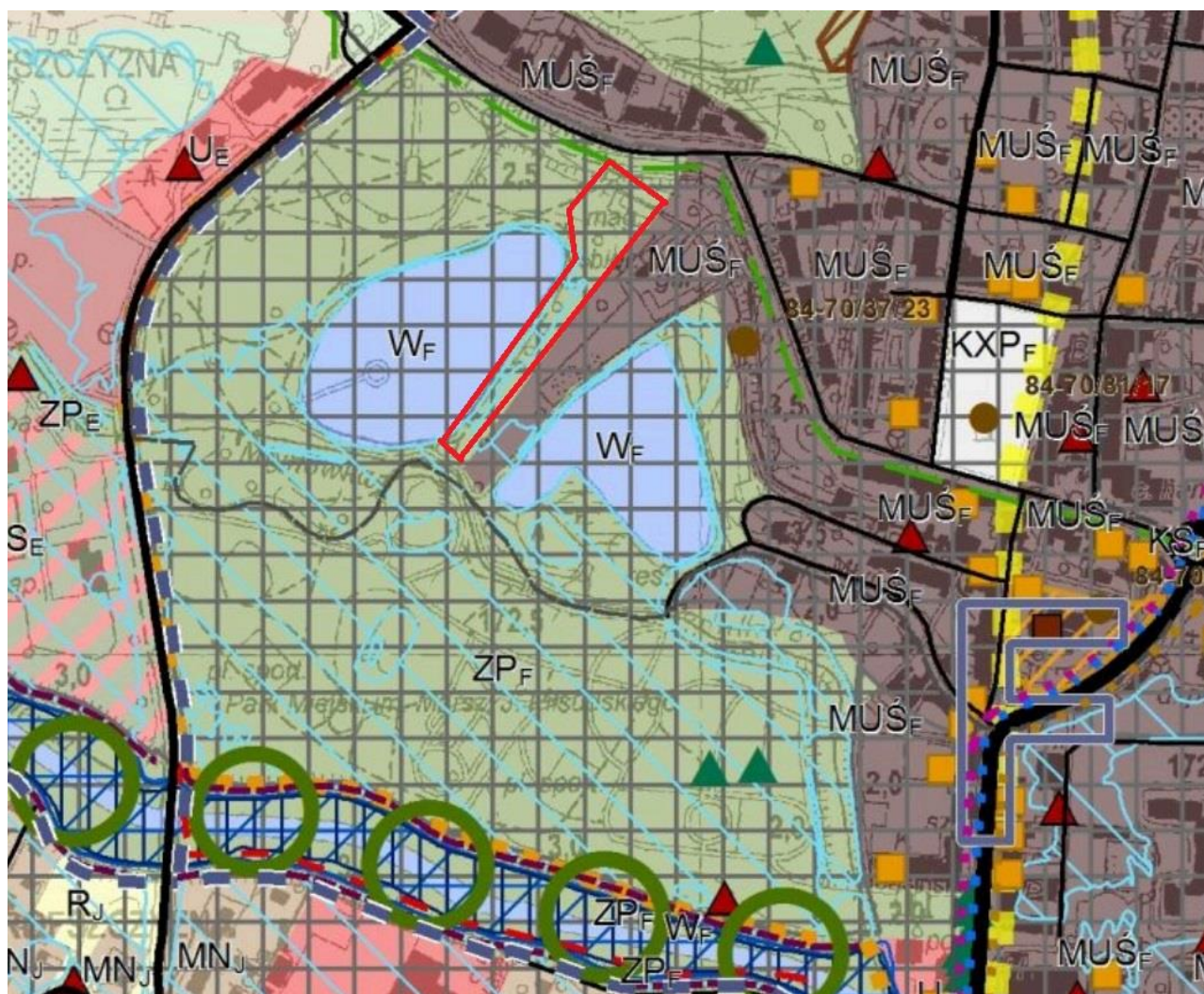
1.3. Uwarunkowania planistyczne

1.3.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Obszar opracowania konkursowego znajduje się w obrębie strefy Śródmieścia, został zakwalifikowany jako teren zieleni parkowej ZP_F, o wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej minimum 60%. Dokument Studium wskazuje następujące kierunki rozwoju dla obszaru przedmiotowej strefy:

- w zależności od potrzeb i możliwości tereny zieleni parkowej powinny mieć formę parków lub zieleńców;
- ustala się ochronę układu przestrzennego terenów zieleni parkowej położonych w obrębie układów urbanistycznych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków: Denków i Śródmieście, z zachowaniem powiązań z otoczeniem, układu wnętrz parkowych i elementów wodnych;
- dopuszcza się realizację obiektów usługowych z zakresu kultury, usług sportu i rekreacji i gastronomii, tymczasowych obiektów na potrzeby organizacji imprez kulturalnych, małej architektury – indywidualne kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu, w zależności od docelowego przeznaczenia obiektu.

Według studium obszar opracowania narażony jest na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Fragment dokumentu Studium: Kierunki (grafika) z zaznaczonym obszarem opracowania

1.3.2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Teren opracowania nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

1.4. Stan istniejący obszaru opracowania

Obszar opracowania jest terenem niezagospodarowanym porośniętym zakrzaczami oraz nielicznymi drzewami. Stanowi bufor pomiędzy działkami prywatnymi, a terenem zagospodarowanym Parku Miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Od strony Parku Miejskiego ogrodzony jest niszczącym ogrodzeniem betonowym przeznaczonym do likwidacji. Teren opracowania nie posiada nawierzchni, małej architektury, elementów oświetlenia, budowli

i obiektów. Z przedmiotowego terenu, w obecnym stanie nikt nie korzysta. Na obszarze opracowani widoczne jest obniżenie poziomu czystości, dewastacja istniejącego ogrodzenia, dalsze zarastanie terenu dziko rosnącymi krzewami i trawami. Teren znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie dużego stawu w Parku Miejskim od zachodu oraz Kanałem Młynówka od strony południowej.

1.5. Uwarunkowania klimatyczne/przyrodnicze

W Ostrowcu Świętokrzyskim wdrażany jest „Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do 2032 roku”. Podstawą przygotowania Planu były kierunki polityki unijnej wskazane w Strategii adaptacji do zmian klimatu Unii Europejskiej z dnia 16 kwietnia 2013 r. oraz najważniejszy krajowy dokument stanowiący punkt wyjściowy dla opracowania miejskich planów adaptacji, tj. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020), przyjęty przez Radę Ministrów w październiku 2013 r. PAOŚ wskazuje działania adaptacyjne prowadzące do ograniczenia negatywnych konsekwencji zmian klimatu oraz wykorzystania i wzmocnienia pozytywnych ich skutków. Łącznie plan adaptacji to 35 działań ukierunkowanych na zwiększanie odporności Ostrowca Świętokrzyskiego, w tym między innymi:

a. podniesienie zdolności adaptacyjnych miasta – kompleksowa modernizacja terenów publicznych w kierunku tworzenia przestrzeni przyjaznych dla mieszkańców przede wszystkim podczas fal upałów, w tym likwidacja terenów nieprzepuszczalnych i nasadzeniu na ich miejsce zieleni, wprowadzaniu elementów zacieniających, a także mgiełek wodnych oraz wodopojów dla ludzi i zwierząt;

b. wprowadzenie błękitno-zielonej infrastruktury na terenach miasta Ostrowca Świętokrzyskiego – rozwiązania oparte na przyrodzie, których celem jest magazynowanie i oczyszczanie wody deszczowej, tj. kompleksowe systemy retencjonowania wody deszczowej w mieście;

c. tworzenie ogrodów bądź rabat preriowych na obszarach mocno nasłonecznionych – tworzenie ogrodów preriowych suchych z wykorzystaniem rodzimych gatunków roślin sucholubnych;

d. zacienianie terenów rekreacyjnych – wprowadzenie elementów zacieniających na terenach rekreacyjnych, przede wszystkim przy placach zabaw, czy siłowniach zewnętrznych.

Obszar opracowania znajduje się na terenie zagrożonym klimatycznie, w związku z obecnością zjawiska miejskiej wyspy ciepła.

1.6. Komunikacja – stan istniejący

Teren opracowania graniczy z ciągiem pieszym biegnącym wokół dużego stawu w Parku Miejskim oraz z ciągiem biegnącym wzdłuż kanału Młynówka, gdzie zlokalizowane jest kładkowe przejście do Amfiteatru oraz głównej alei Parku Miejskiego. Najbliższe wejścia do Parku w odniesieniu do obszaru opracowania ulokowane są od ul. H. Sienkiewicza oraz od ul. A. Mickiewicza (wejście do moło/stawu). Należy przy tym zauważyć, że najbliższe wejście od ul. H. Sienkiewicza wymaga pokonania schodów, wobec czego niemożliwy jest pełny dostęp do terenu opracowania dla osób poruszających się na rowerach, wózkach inwalidzkich lub z wózkiem dziecięcym.

1.7. Infrastruktura techniczna

Teren opracowania pozbawiony jest rozbudowanej infrastruktury technicznej. Jedynie w północnej części działki oznaczonej nr ew. 46/4 (obręb 36, arkusz 3) przebiega sieć kanalizacji sanitarnej

2. Wytyczne konkursowe

2.1. Wprowadzenie i cele interwencji

Podstawowym celem konkursu jest podniesienie jakości i różnorodności obszaru jakim jest Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, zwiększenie powierzchni zadbanej i urządzonej zieleni miejskiej, wzrost atrakcyjności przedmiotowego terenu dla mieszkańców i użytkowników Parku Miejskiego.

Ze względu na dostępność obszaru opracowania dla wszystkich mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego oraz przyjezdnych, od projektantów prac konkursowych oczekuje się zastosowania rozwiązań odpowiadających współczesnym trendom projektowania przestrzeni publicznych.

Zrealizowana w wyniku konkursu przestrzeń powinna wprowadzać rozwiązania z wymienionych poniżej obszarów, zgodnie ze szczegółowymi wytycznymi przedstawionymi w dalszej części dokumentu.

a. Adaptacja do zmian klimatycznych i zwiększenie ilości zieleni

Nowo zagospodarowana przestrzeń powinna korzystnie wpływać na komfort życia mieszkańców, między innymi dzięki wykorzystaniu błękitno – zielonej infrastruktury i zwiększeniu ilości zieleni.

Projekt powinien wprowadzać rozwiązania sprzyjające długoterminowemu rozwojowi nasadzeń/roślinności, w szczególności drzew oraz innych roślin zacieśniających, a także realizować zrównoważone rozwiązania sprzyjające poprawie mikroklimatu terenu opracowania oraz terenów przyległych. Należy przy tym zwrócić uwagę na dobór gatunkowy roślinności w kontekście zmian klimatycznych oraz rozwiązania sprzyjające retencji wody opadowej.

b. Wielofunkcyjność i dostępność

Projektowana przestrzeń powinna być wielofunkcyjna i zachęcająca do spędzania w niej czasu zarówno przez mieszkańców jak i odwiedzających, w każdym wieku. Przestrzeń powinna uwzględniać infrastrukturę umożliwiającą prowadzenie wielu form aktywności rekreacyjnej, fizycznej oraz kulturalnej przez osoby w różnym wieku, o różnym stopniu sprawności i zaawansowania. Zaleca się uwzględnienie również funkcji dydaktycznej. Przy projektowaniu należy mieć na uwadze bezpieczeństwo wszystkich uczestników. Wprowadzone rozwiązania powinny być zgodne z ideą integracji społecznej.

c. Ułatwienia dla ruchu pieszego i rowerowego

Ukształtowanie przestrzeni publicznej, która będzie dostępna, przyjazna i bezpieczna dla osób pieszych oraz poruszających się różnymi środkami transportu osobistego. Należy założyć szerokość ciągów pieszych, która pozwoli na komfortowe z perspektywy użytkowników połączenie obszaru opracowania z sąsiadującymi ulicami, przestrzeniami i obiektami użyteczności publicznej.

d. Ekonomia na etapie budowy i eksploatacji

Rozwiązania projektowe powinny być realne i ekonomicznie uzasadnione.

2.2. Wymagania kompozycyjne

Praca konkursowa powinna przedstawiać spójną propozycję dotyczącą kompozycji przestrzennej obszaru z uwzględnieniem propozycji sposobu kształtowania układu komunikacyjnego, nawierzchni, zieleni, oświetlenia i układu elementów małej architektury.

W kompozycji przestrzennej należy uwzględnić ewentualne atrakcyjne otwarcia widokowe.

Zaleca się wytworzenie przestrzeni czytelnie i komfortowo powiązanej komunikacyjnie z obszarem Parku Miejskiego.

2.3. Wymagania funkcjonalne

Zaleca się wprowadzenie w opracowaniu konkursowym rozwiązań innowacyjnych, uzupełniających a nie powielających istniejące w otoczeniu, atrakcyjnych i nowych dla stałych użytkowników. Należy zaproponować rozwiązania służące poprawie jakości zieleni, oświetlenia, nawierzchni oraz elementów małej architektury.

Zaleca się aby wprowadzane obiekty małej architektury przybrały formę autorską, a jednocześnie spójną z już istniejącą na terenie Parku Miejskiego. Należy przy tym zachować walory użytkowe projektowanych rozwiązań.

Miejsca przeznaczone bezpośrednio do relaksu i wypoczynku należy lokalizować w miejscach zacienionych, przystosowując je do potrzeb wszystkich grup wiekowych oraz biorąc pod uwagę aspekt niepełnosprawności użytkowników. Ich liczba i forma powinna być dostosowana do rodzaju przestrzeni. Część miejsc siedzących powinna umożliwiać swobodną i wygodną obserwację otoczenia. Miejsca siedzące powinny również charakteryzować się wysokim poziomem ergonomii zapewniając wygodne korzystanie z nich osobom w podeszłym wieku.

Należy zapewnić dostęp do źródła energii elektrycznej w obrębie terenu, w szczególności w lokacjach powiązanych z infrastrukturą rekreacyjną i innych lokalizacjach, które mogą być wykorzystywane jako przestrzeń organizacji niewielkich wydarzeń, eventów.

2.4. Wytyczne w zakresie komunikacji

Należy zapewnić możliwość swobodnego przejścia do starej części Parku Miejskiego, do Amfiteatru oraz głównych ciągów komunikacyjnych, tj. do ul. H. Sienkiewicza. Należy zaproponować nową aranżację ciągu pieszego wokół stawu, którego część graniczy z terenem opracowania, tak aby zoptymalizować

komunikację terenów. Rozwiązania powinny zakładać integrację ruchu pieszego i rowerowego w obrębie terenu opracowania, bez wydzielonych dróg rowerowych. Organizacja przestrzeni powinna sprzyjać ograniczeniu prędkości przejazdu na rowerze. Należy wprowadzić liczbę stojaków rowerowych dostosowaną do oczekiwanej liczby osób odwiedzających przedmiotowy teren.

Ewentualne elementy małej architektury umożliwiające zróżnicowane formy aktywności fizycznej należy integrować z komunikacją pieszą w sposób zapewniający komfort i bezpieczeństwo wszystkich użytkowników terenu.

2.5. Nawierzchnie

Należy uwzględnić potrzeby osób pieszych oraz osób poruszających się z wykorzystaniem różnego typu pojazdów transportu osobistego oraz osoby z niepełnosprawnościami.

Nie dopuszcza się rozwiązań polegających na wprowadzeniu nawierzchni nieprzepuszczalnych.

2.6. Zieleń i adaptacja do zmian klimatu

Głównym walorem projektowanego terenu powinna być odpowiednio dobrana, bogata i różnorodna zieleń. Nasadzenia, zarówno roślin bylinowych, traw ozdobnych czy krzewów i drzew powinny stanowić główny przymiot i wartość przedmiotowego terenu.

Obszar objęty opracowaniem wymaga silnego wzbogacenia w zakresie nowych nasadzeń drzew, krzewów, zieleni niskiej, rabat bylinowych, trawników. Istotnym aspektem powinno być zwiększenie bioróżnorodności z wykorzystaniem między innymi roślin rodzimych.

Kompozycja zieleni powinna być czytelna i uporządkowana, przy jednoczesnym zastosowaniu jak najwyższego stopnia naturalności.

W propozycji nowych nasadzeń należy stosować gatunki o wysokiej odporności na suszę oraz warunki środowiskowe charakterystyczne dla centrum miasta. Projekt nie powinien uwzględniać nasadzeń roślin jednorocznych, natomiast dobór gatunkowy roślin powinien zapewniać zmienność terenu w zależności od pór roku. W projektowaniu zieleni należy uwzględnić potrzeby zmniejszania ekspozycji słonecznej.

Istotnym założeniem powinna być ochrona istniejącego drzewostanu (wg standardów ochrony zieleni <https://www.gov.pl/web/nfosigw/standardy-ochrony-drzew> oraz <http://drzewa.org.pl/standardy/>).

2.7. Gospodarowanie wodą opadową

Oczekuje się wprowadzenia rozwiązań małej retencji zasilające zielen w wodę opadową, optymalizację zagospodarowania wód opadowych z terenu opracowania poprzez wprowadzenie rozwiązań z zakresu BZI, w tym przede wszystkim retencja w miejscu opadu oraz retencja terenowa, m.in.: nawierzchnie przepuszczalne dla ciągów pieszych oraz miejsc okresowego retencjonowania wody tj.: zagłębienia infiltracyjne, korytka spływowe, ciągi drenażowe, ogrody deszczowe, suche zbiorniki retencyjne. W przypadku zastosowania zbiorników retencyjnych należy przewidzieć ich wielofunkcyjność – poza retencją powinny spełniać również funkcję przyrodniczą i dydaktyczną.

2.8. Mała architektura

W obrębie poszczególnych przestrzeni o wyodrębnionych funkcjach nakazuje się stosowanie spójnych stylowo elementów wyposażenia powtarzalnego z zachowaniem jednakowych kolorów w obrębie jednej grupy materiałowej.

Mała architektura powinna być projektowana z materiałów o długotrwałej odporności na proces starzenia, odpornej na akty wandalizmu.

Nie należy wprowadzać obiektów małej architektury z siedziskami z tkanin chłonnych, w szczególności w przypadku hamaków, huśtawek i innego rodzaju obiektów o zbliżonej funkcjonalności.

Elementy małej architektury powinny cechować się oryginalnością, współczesnymi środkami wyrazu. Powinny tworzyć spójną koncepcję w całym obszarze opracowania z możliwością wykorzystania w uzasadnionych przypadkach indywidualnych, wyróżniających się elementów.

Zaleca się wprowadzenie pojedynczych elementów energooszczędnych wykorzystujących energię słoneczną (np. ławki solarne).

Należy przewidzieć ogrodzenie terenu od strony działek stanowiących własność prywatną.

2.9. Oświetlenie

Należy zaproponować rozwiązania oświetleniowe zwiększające poczucie bezpieczeństwa pieszych przemieszczających się głównymi szlakami przecinającymi teren. Oświetlenie powinno być równomierne, a jego natężenie powinno być dostosowane do rodzajów aktywności. Rozwiązania nie mogą powodować oślepiania użytkowników

Zaleca się wprowadzenie rozwiązań wykorzystujących światło jako narzędzie nadające dodatkowych walorów wizualnych.

Zaleca się aby oświetlenie parkowe zasilane było z sieci oświetlenia miejskiego.

Wszystkie przyjęte rozwiązania powinny być zaprojektowane w duchu proekologicznej nowoczesności przy jednoczesnym poszanowaniu charakteru i historii miejsca.